

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา (สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา) จำนวน 928 คน¹ และ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 4,190 คน²

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

1. นำจำนวนประชากรมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การกำหนดจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)³ ซึ่งมีความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนที่สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและ

¹ ข้อมูลจากกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2526.

² ข้อมูลจากกองแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2526.

³ Robert V. Krejcie and Dary W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement 30 (1970), p. 608.

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 227 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน 361 คน เพื่อความแม่นยำในการวิเคราะห์และเพื่อความเหมาะสมกับอัตราส่วน
ของจำนวนประชากร ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดกรมอาชีวศึกษา 300
คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 700 คน แจกแบบสอบถาม
โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสังกัดกรมอาชีวศึกษา 11 แห่ง
จำนวน 300 ฉบับ เฉลี่ยโรงละ 27 ฉบับ

2. การแจกแบบสอบถามโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดคณะกรรมการการ
ศึกษาเอกชน ใช้วิธีแจกแบบสอบถามโดยแบ่งตามเขตภูมิศาสตร์เพื่อความกระจายของ
แบบสอบถาม คือแบ่งเป็น

2.1 เขตพระนครอำเภอชั้นใน มีครูทั้งสิ้น	1,828 คน
2.2 เขตพระนครอำเภอชั้นนอก มีครู	1,345 คน
2.3 เขตชนบทมีครู	1,017 คน

3. เพียบสัดส่วนโคกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตเป็น 305,225 และ 169
คน ตามลำดับ แจกแบบสอบถามโดยเฉลี่ยโรงละ 18 ฉบับ จำนวน 40 โรง

4. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่แจกแบบสอบถามโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ใช้คำถามปลายเปิดและสัมภาษณ์ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา
ทั้งสังกัดกรมอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เกี่ยวกับปัญหา
การปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร
เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นลักษณะการศึกษานำ (Pilot
study)

1.3 จัดรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์และคำถามปลาย
เปิดเป็นหมวดหมู่เพื่อสร้างแบบสอบถามปลายเปิด

2. ลักษณะของแบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถามครูเกี่ยวกับปัญหาคำต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปลุกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการปลุกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม แบ่งเป็น 8 คำน ซึ่ง เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) คือ ปัญหาคำการเรียนการสอน คำนการจั้ดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน คำนการประพฤติปฏิบัติของครู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียน การจั้ดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คำนสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน คำนสภาพแวดล้อมในสังคมและภายนอกโรงเรียน และปัญหาจากสื่อฯ และในตอนที่ท้ายของการถามปัญหาในแต่ละคำน มีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้ออกความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปลุกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ

3. การปรับปรุงแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข ปรับปรุง พิจารณาความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของคำถาม ผู้ทรงคุณวุฒิมี 5 ท่าน คือ

1. ศาสตราจารย์คุณหญิงเต็มสิริ บุญยสิงห์
2. ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
3. อาจารย์พนอม แก้วกำเน็ค
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กองแก้ว เจริญอักษร
5. ดร.วีระ บำรุงรักษ

ต่อนั้นได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขและเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงใหม่ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนเทคนิควิทยาและโรงเรียนกิตติพิทยการ จำนวน 30 คน เพื่อนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ออกหนังสือขออนุญาตจากกองวิทยาลัยเทคนิคและกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ต่อก่อนนั้นนำหนังสืออนุญาตไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยต่อไป
2. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามส่วนหนึ่งด้วยตนเอง อีกส่วนหนึ่งเก็บโดยการส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้นจำนวน 1,000 ฉบับ ได้คืนมา 720 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียน	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
โรงเรียนรัฐบาล*	300	217	72.33
โรงเรียนเอกชน**	700	503	71.86
รวม	1,000	720	72.00

* หมายถึง โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

** หมายถึง โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอเป็นตารางหาค่าความถี่ ร้อยละ ประกอบคำบรรยาย
2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert)¹ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
เป็นปัญหามากหรือค่อนข้างมาก	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
เป็นปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหา	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้คือ เกณฑ์ดังนี้²

4.50 - 5.00	หมายความว่า เป็นปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า เป็นปัญหามาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า เป็นปัญหาปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหา

¹John W. Best, Research in Education (New Jersey: Englewood Cliffs Prentice-Hall, 1970), pp.174-175.

²Ibid.

3. นำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนนโดยหารค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของน้ำหนักคำตอบเกี่ยวกับปัญหาคานต่าง ๆ จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum x^2 - \left(\frac{\sum n}{n}\right)^2}{n(n-1)}}$$

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ = ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

n = ค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม โดยใช้ t-Test ในกรณีที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้สูตร¹

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

S_p^2 = ความแปรปรวน (Pooled Variance) หาได้จาก

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{(n_1 + n_2 - 2)}$$

\bar{X}_1, \bar{X}_2 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

S_1^2, S_2^2 = กำลังสองของความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

n_1, n_2 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยสถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ในกรณีที่ตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม

¹บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: หงษ์ส่วนจำกัดพระนคร, 2524), หน้า 246.

ไช้สูตร

$$F = \frac{MSB}{MSW}$$

เมื่อ F แทนค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
 MSB แทนค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม
 MSW แทนค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรหลายตัวหลังจากวิเคราะห์ความแปรปรวนควยการทดสอบวิธีแบบเชฟเฟ (Scheffé - Test)¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (กรุงเทพมหานคร: สำนัก
 งานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522), หน้า 73-75.